

Aan alle 14 gemeenteraden in Holland Rijnland
t.a.v. de griffies

Datum: 4 oktober 2018

Kenmerk: -

Telefoon: -

E-mail: jververs@hollandrijnland.nl

Onderwerp: Voortgang Energieakkoord Holland Rijnland

Geachte raadsleden,

De energietransitie, we kunnen er niet meer omheen. Het vraagt inzet van uw gemeente en ook van provincies, Rijk, bedrijven en burgers. Via deze brief wil ik u informeren over wat we bijdragen op regionaal niveau en hoe dit zich verhoudt tot landelijke ontwikkelingen. Specifiek wil ik daarbij ingaan op het thema ruimte en energie en de daarbij behorende planning de komende maanden.

Energieakkoord Holland Rijnland

Op 27 september 2017 ondertekenden achttien partijen het Energieakkoord Holland Rijnland. De ondertekenaars waren de veertien gemeenten van de regio Holland Rijnland, de provincie Zuid-Holland, de Omgevingsdienst West-Holland, het Hoogheemraadschap van Rijnland en Holland Rijnland. Deze partijen werken samen aan de regionale ambitie om in 2050 een energieneutrale regio te zijn. Voor 2025 zijn er concrete tussendoelen gesteld: realiseren van 2,5 PJ energiebesparing, 2,5 PJ extra duurzame energie opwekken via zon en wind (dat zijn zo'n 75.000 woningen met zonnepanelen, 250 ha zonnevelden en 30 windturbines van 3,3 MW), het stimuleren van andere duurzame alternatieven en het stevig inzetten op de warmtetransitie. Deze regionale ambitie versterkt en verenigt de lokale duurzaamheidsambities, zoals verwoord in de coalitieakkoorden. Dat doen we door de handen ineen te slaan. Door regionaal te organiseren, behalen we schaalvoordelen, versnellen we trajecten en hebben we meer impact. Hiervoor werken we samen langs zes uitvoeringslijnen:

1. Energiebesparing: Als overheden geven wij het goede voorbeeld. We verduurzamen stapsgewijs gemeentelijke gebouwen en maken uiteindelijk al het maatschappelijk vastgoed energieneutraal. Wij zijn aanjager voor energiebesparing in de bestaande bouw en nieuwbouw;
2. Warmte: We zoeken naar een betaalbare, betrouwbare en duurzame warmtevoorziening in Holland Rijnland in een toekomst zonder aardgas. Restwarmte en bodemenergie in de regio gaan we beter benutten met lokale

- en (verplichting in 2021) warmtevisies/plannen en een regionale warmtevisie;
3. Ruimte en Energie: We stimuleren en faciliteren lokale initiatieven voor zonnevelden en windenergie;
  4. Zon op daken: Doel is om zoveel mogelijk zonnepanelen te plaatsen op publieke en private daken van particulieren, bedrijven, sportverenigingen, scholen of gemeentelijk vastgoed. We werken samen met burgerinitiatieven, investeringsmaatschappijen en woningbouwcorporaties;
  5. Greenports: We stimuleren en ondersteunen de Greenports Duin- en Bollenstreek, Boskoop en Aalsmeer, in hun verduurzaming. Er valt winst te behalen bij vervoer en logistiek. Ook liggen er kansen bij geothermie en het gebruik van restwarmte;
  6. Duurzame mobiliteit: We faciliteren duurzame mobiliteit en duurzame logistiek. Hierbij werken we in 2018 aan drie concrete projecten: laadpalenbeleid, autodelen en duurzaam doelgroepenvervoer.

Bovenstaande uitvoeringslijnen zijn verder uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma en bijbehorende plannen van aanpak. Op 14 maart 2018 heeft het Algemeen Bestuur van Holland ingestemd met het uitvoeringsprogramma.

Aansturing van het programma vindt in eerste instantie plaats door een Stuurgroep, bestaande uit drie wethouders die ook de drie subregio's vertegenwoordigen, en bestuurders van provincie, omgevingsdienst en hoogheemraadschap. De portefeuillehouder Energie van Holland Rijnland is voorzitter van de Stuurgroep. Daarnaast wordt de voortgang vier maal per jaar besproken in het PHO Energie (onderdeel van de regiodag), waar alle bestuurders duurzaamheid/energie van de partners deel van uit maken.

Uitvoering van het programma en voorbereiding van de bestuurlijke overleggen vindt plaats in de projectgroep en zes werkgroepen (behorende bij de zes uitvoeringslijnen). Ambtelijke coördinatie vindt plaats door een programma coördinator van Holland Rijnland.

In het Algemeen Bestuur, Stuurgroep en Portefeuillehoudersoverleg wordt aandacht gevraagd om de raden goed in het proces mee te nemen. Dat is reeds gebeurd voor de zomer door enkele bijeenkomsten 'serious games' ruimte en energie. Via deze brief willen wij u verder informeren over de voortgang van de regionale energietransitie.

Meer over het Energieakkoord kunt u vinden op de onlangs gelanceerde website www.wijzijnON.nl, waarbij ON staat voor het gezamenlijke platform 'Op naar Neutraal'. En wellicht heeft u al opgemerkt aan bovenstaand nieuw logo dat wij deze brief ook verzenden vanuit dit platform.

Het Energieakkoord als Regionale Energiestrategie (RES)

In het Klimaatakkoord krijgen de Regionale Energiestrategieën (afgekort tot RESsen) een sterke positie. Elke gemeente wordt geacht onderdeel uit te maken van een energieregio. Deze RESsen dienen een half jaar na vaststelling van het Klimaatakkoord (planning: december 2018) aan te geven wat het regionale aanbod

wordt. Dat wordt vervolgens bij elkaar opgeteld en getoetst aan een landelijke verdeelsystematiek. Eind 2019 ligt er dan een definitieve versie van de RES.

Vergeleken met andere regio's hebben we al behoorlijke stappen gemaakt in de energietransitie, niet alleen qua structuur maar ook wat betreft de eerste inhoudelijke stappen (elektriciteit en gebouwde omgeving) om te komen tot een energieneutrale regio.

Tijdens het Portefeuillehoudersoverleg Energie van 5 september is besproken wat het traject rondom de RES betekent voor onze regio. De conclusie was dat wij al een RES hebben, namelijk het Energieakkoord Holland Rijnland. Gezien de discussie die momenteel nog speelt over de RES, is het niet zinvol om hier veel energie en capaciteit voor in te zetten. Beter is het om onze volledige inzet te richten op de implementatie van de energietransitie. Wij brengen ons regionale aanbod zoals geformuleerd in het Regionale Energieakkoord, in bij provincie en Rijk.

De uitvoeringslijn Ruimte en energie

Onderzoek door bureau Posad uit 2016, laat zien dat we in 2050 met zijn allen 26,8 PJ energie verbruiken. Die energie willen we zo veel mogelijk binnen onze eigen regio duurzaam opwekken. Wanneer we alle potenties benutten, kunnen we in 2050 23,8 PJ zelf duurzaam opwekken. Dat zal een stevige impact hebben op de ruimte omdat dit voornamelijk opgewekt zal moeten worden via zonnenvelden en windmolens. Ruimte die er momenteel niet of nauwelijks is doordat de huidige provinciale regelgeving (Visie Ruimte en Mobiliteit) beperkend is ten aanzien van nieuwe windmolens (naast de huidige locaties nabij Alphen aan den Rijn, Heineken in Zoeterwoude en de aangewezen locaties bij Akzo in Teylingen en het Valkenburgse Meer in Katwijk) en grootschalige zonnenvelden. Dit belemmert het behalen van onze regionale ambities. Zoals gezegd is deze opgave voor 2025 gesteld op 2,5 PJ. Het afgelopen jaar is verder ingezoomd op deze opgave. Eerst in ambtelijke, ruimtelijke ateliers en voor de zomer met u als raadsleden in zogenaamde 'serious games' Ruimte en Energie. Op grote kaarten van de drie subregio's is besproken hoe windmolens en zonnenvelden mogelijk in te passen zijn om onze ambities te halen en welke dilemma's er zijn. De serious games hadden mede tot doel om de bewustwording voor het thema energie en de complexiteit van deze opgave bij de raden onder de aandacht te brengen.

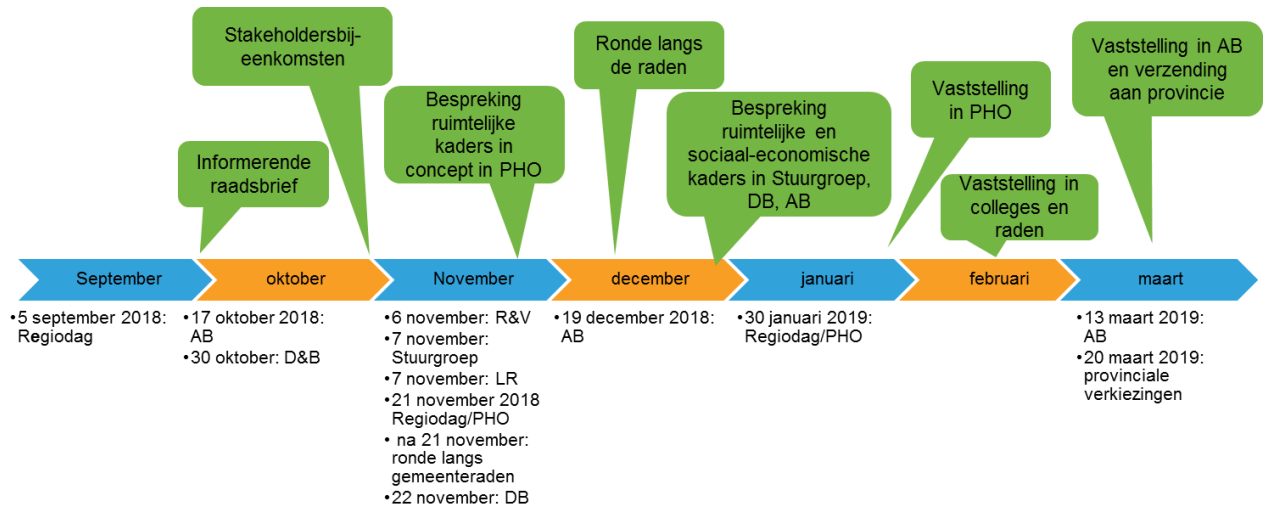
Deze sessies krijgen een vervolg in drie subregionale bijeenkomsten met de belangrijkste stakeholders rondom het thema energie en ruimte. Met de opbrengsten uit deze bijeenkomsten zullen ruimtelijke kaders met zoeklocaties worden opgesteld. Ook zijn er sociaal-economische kaders opgesteld, als voorwaarde waaraan ruimtelijke initiatieven voor nieuwe energie straks zullen moeten voldoen. De opbrengsten uit de sessies zullen ook ruimtelijk integraal worden afgewogen met andere ruimtelijke ontwikkelingen.

In Stuurgroep en Portefeuillehoudersoverleg Energie is afgesproken om voor de provinciale verkiezingen (21 maart 2019) te komen met een brief met de regionale kansen voor de opwekking van duurzame energie. Zodat met het nieuwe provinciale college snelle en gerichte afspraken kunnen worden gemaakt over de realisatie hiervan.

Planning tot aan de provinciale verkiezingen en betrokkenheid raden

In onderstaand schema ziet u de belangrijkste data van het proces om tot een ruimtelijk kader met zoeklocaties te komen voor energie:

De komende weken organiseren we drie bijeenkomsten met stakeholders. Dat doen we per subregio. Als raadslid bent u daarbij ook van harte welkom. Op korte termijn ontvangt u hiervoor een uitnodiging.

De bijeenkomsten zijn als volgt gepland:

dinsdag 30 oktober: subregionale bijeenkomst in de Duin- en Bollenstreek

dinsdag 6 november: subregionale bijeenkomst Rijn- en Veenstreek

woensdag 7 november: subregionale bijeenkomst Leidse regio

Vervolgens vindt tussen 22 november en 21 december een ronde plaats langs alle veertien raden binnen Holland Rijnland. Deze bijeenkomsten worden momenteel ingepland. Daarin zal deze brief verder toe worden gelicht door één van de leden van de Stuurgroep Regionale Energietransitie en worden de resultaten van de drie stakeholdersbijeenkomsten aan u gepresenteerd. De resultaten van de stakeholdersbijeenkomsten en raadsbijeenkomsten worden gebruikt om het ruimtelijke kader met zoeklocaties aan te scherpen dat voor ligt voor de bijeenkomst van het Algemeen Bestuur op 19 december. Na vaststelling in DB, PHO, colleges, raden en AB, en voor de provinciale verkiezingen op 20 maart, zal er een brief verzonden worden aan de provincie.

Met vriendelijke groet,

Mede namens de wethouders energietransitie,

Liesbeth Spies,

Voorzitter Stuurgroep Regionale Energietransitie

Portefeuillehouder Economie en Energie Holland Rijnland